

DOI: 10.33270/0525676812.3
УДК 342.9:343.353

БАЛОНЬ Андрій

кандидат юридичних наук

м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-6754-990X>

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКИМ КЕРУЮТЬСЯ ПОЛІЦЕЙСЬКІ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ

Анотація. Україна відповідно до взятих зобов'язань адаптує антикорупційне законодавство до вимог міжнародно-правових стандартів. Важливу роль у цьому процесі відіграють заходи, спрямовані на запобігання та протидію корупції серед поліцейських. Акцентовано на тому, що досі залишаються невирішеними окремі питання в частині реалізації антикорупційного законодавства, які виникають під час проходження служби поліцейськими, що потребує їх урегулювання та розроблення відповідних пропозицій до законодавчих актів, а також надання роз'яснення з боку Національного агентства з питань запобігання корупції. Окреслено проблемні аспекти, які виникають під час подання первинної декларації «кандидата на посаду» особами, які вступають до закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських. Надано пропозиції щодо внесення змін і доповнень до законів України «Про запобігання корупції» та «Про Національну поліцію» щодо врегулювання зазначених недоліків, а саме виключення курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, із системи фінансового контролю. Аргументовано необхідність внесення в ст. 66 Закону України «Про Національну поліцію» такого додаткового виду діяльності, як «викладацька», яку може здійснювати поліцейський під час проходження служби, поруч з іншими видами оплачуваної діяльності – науково-педагогічною, науковою і творчою. Констатовано, що відсутність роз'яснення з боку Національного агентства з питань запобігання корупції, які стосуються визначення творчої платної діяльності, негативно позначається на розгляді суддями справ про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 172-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення, унаслідок чого можливе винесення неправомірних випадків за цією статтею. Запропоновано надати відповідне ґрунтовне роз'яснення Національним агентством з питань запобігання корупції в частині визначення поняття творчої платної діяльності та його складових.

Ключові слова: антикорупційне законодавство, запобігання корупції, Національне агентство з питань запобігання корупції, декларація, конфлікт інтересів, платна творча діяльність, сумісництво.

Рекомендоване посилання:

Балонь А. Напрями вдосконалення антикорупційного законодавства, яким керуються поліцейські під час проходження служби. *Наука і правоохорона*. 2025. Вип. 1–2 (67–68). С. 21–28. DOI: 10.33270/0525676812.3

Вступ

Реформування національного антикорупційного законодавства та його адаптація до міжнародно-правових стандартів є важливою умовою реалізації взятих Україною обов'язків у зв'язку з її приєднанням до Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції (2003), Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією Ради Європи (1999), інших міжнародних документів, а також у зв'язку з наміром вступу до ЄС (Ukraine on the way..., 2022) і НАТО (Ukraine to be told..., 2024). Створення механізму запобігання та протидії корупції неможливе без стабільного й ефективного функціонування правоохоронних органів, серед яких важливе

місце посідає діяльність підрозділів і територіальних органів Національної поліції України, завдяки яким здійснюється захист конституційного ладу, демократії, забезпечуються законність і правопорядок, дотримання прав і свобод людини та громадянина.

Ми поділяємо погляди С. О. Шатрави, згідно з якими «від ефективності діяльності Національної поліції України значною мірою залежить успішність реалізації національних інтересів і стабільність суспільного розвитку. Діяльність органів Національної поліції України спрямована на збереження балансу між потребами внутрішньої дисципліни органу, від якого багато в чому залежить публічна безпека, з

одного боку, та охороною основних прав людини, з іншого» (2017).

У зв'язку з прийняттям у жовтні 2014 року Закону України «Про запобігання корупції» (Law of Ukraine..., 2014) та в липні 2025 року Закону України «Про Національну поліцію» (Law of Ukraine No. 580-VIII..., 2015) визначено заходи запобігання та протидії корупції серед поліцейських, що передбачають обмеження щодо використання службових повноважень чи власного становища, подання ними декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларація), встановлення обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, недопущення конфлікту інтересів, обмеження щодо одержання подарунків і роботи близьких осіб тощо.

Водночас залишаються невирішеними окремі питання в частині реалізації антикорупційного законодавства, які виникають під час проходження служби поліцейськими, що потребує їх урегулювання та розроблення відповідних пропозицій до законодавчих актів, а також надання роз'яснення з боку Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), що й буде предметом дослідження в цій статті.

Матеріали та методи

Теоретичною основою проведення дослідження щодо визначення напрямів удосконалення правового регулювання антикорупційного законодавства, яким керуються поліцейські під час проходження служби, становлять законодавчі акти у сфері запобігання та протидії корупції, проходження служби поліцейськими, роз'яснення НАЗК, праці українських науковців, серед яких Д. В. Гудков, О. Ю. Дрозд, М. В. Гурковський, К. І. Кирюха, В. О. Луговий, Р. В. Мельничук, В. В. Міновський, І. Д. Пастух, А. В. Титко, С. О. Шатрава та ін.

Метою статті є дослідження встановлених норм антикорупційного законодавства, якими керуються поліцейські під час проходження служби, виокремлення наявних недоліків і підготовка пропозицій щодо їх урегулювання.

Результати й обговорення

Окреслюючи напрями правового регулювання антикорупційного законодавства, яким керуються поліцейські під час проходження служби, вважаємо за необхідне, по-перше, уточнити час набуття особою статусу поліцейського в закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку поліцейських. Відповідно до п. 1, пп. «а», «в» і «г» п. 2 ч. 1 ст. 3 і ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції» (Law of Ukraine..., 2014), поліцейські зобов'язані подавати декларацію, а саме щорічну декларацію, декларацію після звільнення, а в разі призначення на посаду поліцейського – декларацію «кандидата на посаду».

Водночас з моменту прийняття Закону України «Про запобігання корупції» (Law of Ukraine..., 2014) положення ст. 45 цього нормативно-правового акта не поширювалися на курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських. Зазначене було пов'язано з тим, що відповідно до ч. 1 ст. 17 Закону України «Про Національну поліцію» (Law of Ukraine No. 580-VIII..., 2015) поліцейським вважався «громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції». У ч. 3 ст. 47 Закону України «Про Національну поліцію» зазначено, що «призначення на посади курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, здійснюють керівники таких закладів» (Law of Ukraine No. 580-VIII..., 2015) (термін «вищий навчальний заклад» застосовували до прийняття відповідних змін до Закону України «Про освіту» (Law of Ukraine..., 2017).

Тобто заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, належать до структури Міністерства внутрішніх справ, а не Національної поліції України. Слід зазначити, що згідно з ч. 3 ст. 48 Закону України «Про Національну поліцію» (Law of Ukraine No. 580-VIII..., 2015) випускники вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, після закінчення навчання призначаються на посади в органах (зкладах, установах) поліції наказами посадових осіб поліції, зазначених у ст. 47 цього Закону. Отже, курсанти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, не були суб'єктами, на яких поширюється дія Закону, і відповідно суб'єктами декларування до призначення їх на посади в органах (зкладах, установах) поліції наказами посадових осіб поліції.

Законом України «Про внесення змін до законів України “Про Національну поліцію” і “Про Дисциплінарний статут Національної поліції України” з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану» від 15 березня 2022 року № 2123-IX (Law of Ukraine..., 2022) внесено зміни до ст. 17 Закону України «Про Національну поліцію», де було визначено, що «поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу в поліції і якому присвоєно спеціальне звання поліції» (Law of Ukraine No. 580-VIII..., 2015). Унаслідок цього курсанти, які навчалися в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, стали поліцейськими з 1 травня 2022 року. Відтоді курсанти ставали поліцейськими після їх зарахування до закладу вищої освіти, присвоєння їм спеціального звання

та з моменту складання такими особами Присяги. Проте Закон України «Про запобігання корупції» (Law of Ukraine..., 2014) визначає термін подання декларації «кандидата на посаду» – за день до призначення на посаду. І саме з цього моменту починаються складнощі в поданні декларації «кандидата на посаду» особами, які вступають у заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, зокрема:

– декларації подають особи, яким виповнилося 16–17 років на день вступу. Такі особи не мають повної цивільної дієздатності відповідно до ст. 34 Цивільного кодексу України (Civil Code..., 2003) з відповідними правовими наслідками в разі виявлення НАЗК помилок у їхніх деклараціях;

– подання декларації обмежується стислим терміном, здебільшого він становить від 10 до 14 днів від дня оголошення наказу про зарахування до безпосереднього зарахування кандидата й початку навчального табірному збору. Це обмежує в термінах збір певної інформації щодо близьких осіб, отримання електронного ключа, можливість надати роз'яснення щодо особливостей заповнення декларацій таким особам з боку уповноважених з антикорупційної діяльності закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання;

– вступники переважно не ознайомлені з антикорупційним законодавством, зокрема з порядком й особливостями заповнення певних розділів декларації, що призводить до низки помилок у їхніх деклараціях;

– уповноважені з антикорупційної діяльності закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання не мають можливості надати якісне роз'яснення вступникам у зв'язку зі специфікою складання іспитів, зокрема неможливістю зібрати осіб, яких зараховано, одразу після іспиту в одному приміщенні. Здебільшого такі консультації надають дистанційно.

За неподання декларації «кандидата на посаду» не передбачено адміністративну чи кримінальну відповідальність, водночас в окремих випадках така декларація стає профанацією.

У зв'язку з викладеним пропонується:

– узгодити вимоги Закону України «Про Національну поліцію» (Law of Ukraine No. 580-VIII..., 2015) з положеннями Закону України (Law of Ukraine..., 2017), а саме замінити словосполучення «вищі навчальні заклади» на словосполучення «зклади вищої освіти» у всіх відмінках;

– виключити курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, із системи фінансового контролю та внести відповідні зміни в абзац четвертий ч. 5 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції», які викласти в такій редакції:

«посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері освіти (крім керівників закладів вищої освіти та їх заступників), курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських;» (табл. 1).

Таблиця 1

Закон України «Про запобігання корупції»	
Чинна редакція	Пропозиції автора
Розділ VII ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ Стаття 45. Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування ... 5. Дія розділу VII цього Закону не поширюється на: ... посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері освіти (крім керівників вищих навчальних закладів та їх заступників); ...	Розділ VII ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ Стаття 45. Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування ... 5. Дія розділу VII цього Закону не поширюється на: ... посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність у сфері освіти (крім керівників закладів вищої освіти та їх заступників), курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських; ...

Отже, курсанти закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, будуть подавати декларацію «кандидата на посаду» після закінчення навчання та перед призначенням на посаду в підрозділах чи територіальних органах Національної поліції України.

Ще одним напрямом, що підлягає нормативному врегулювання, є сумісництво поліцейської служби з окремими видами посад.

Важливим компонентом проходження служби поліцейським є його належна підготовка, під час якої він набуває професійних теоретичних і практичних знань, необхідних для подальшої діяльності. Відповідно до Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (Law of Ukraine..., 1998), Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції, затвердженого наказом МВС України від 16 лютого 2016 року № 105 (Order of the Ministry..., 2016), професійна підготовка проводиться на базі закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських (у центрах первинної професійної підготовки «Академія поліції»), й установ (закладів) Національної поліції, що діють для забезпечення організації відповідної спеціальної підготовки поліцейських, уперше прийнятих на службу в поліції, а також підвищення кваліфікації та перепідготовки молодшого складу поліції, проведення окремих видів службової підготовки поліцейських (далі – заклади, що здійснюють професійну підготовку).

З метою закріплення здобутих теоретичних знань та подальшого отримання відповідних практичних навичок до освітнього процесу слід обов'язково залучати працівників підрозділів і територіальних органів Національної поліції України, переважно за зовнішнім сумісництвом, а в окремих випадках залежно від навантаження – науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, за внутрішнім сумісництвом. Отже, працівники поліції, яких залучають до організації та проведення занять за зовнішнім і внутрішнім сумісництвом закладів, що здійснюють професійну підготовку, здійснюють саме педагогічну діяльність, що є порушенням вимог ст. 66 Закону України «Про Національну поліцію» (Law of Ukraine No. 580-VIII..., 2015), норми якої обмежують іншу діяльність поліцейських, зокрема передбачають, що поліцейський

не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, наукової або творчої.

Відповідно до п. 24 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (Law of Ukraine No. 848-VIII..., 2015), науково-педагогічна діяльність – це педагогічна діяльність в університетах, академіях, інститутах і закладах післядипломної освіти, що пов'язана з науковою та/або науково-технічною діяльністю. Тобто заклади, що здійснюють професійну підготовку, не належать до закладів вищої освіти відповідно до Закону України «Про освіту» (Law of Ukraine..., 2017).

Водночас ст. 25 Закону України «Про запобігання корупції» (Law of Ukraine..., 2014) передбачає заборону, зокрема і для поліцейських, займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики зі спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України. У зв'язку із зазначеним положення про викладацьку діяльність пропонується поширити й на працівників поліції, адже згідно з п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про освіту» викладацька діяльність – це «діяльність, яка спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), яка провадиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору» (Law of Ukraine..., 2017).

Крім того, можливість займатися викладацькою діяльністю дасть змогу також залучати поліцейських до освітнього процесу в ліцеях безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання системи МВС України.

У зв'язку з викладеним пропонується ст. 66 Закону України «Про Національну поліцію» викласти в такій редакції:

«Стаття 66. Службове сумісництво поліцейських

1. Поліцейський не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, викладацької, наукової або творчої» (табл. 2).

Таблиця 2

Закон України «Про Національну поліцію»	
Чинна редакція	Пропозиції автора
Стаття 66. Службове сумісництво поліцейських 1. Поліцейський не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, наукової або творчої.	Стаття 66. Службове сумісництво поліцейських. 1. Поліцейський не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, викладацької , наукової або творчої.

Норми ст. 66 Закону України «Про Національну поліцію» (Law of Ukraine No. 580-VIII..., 2015) встановлюють обмеження щодо поліцейських у частині їх службового сумісництва, а саме поліцейський не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, наукової або творчої.

Слушною є позиція О. Ю. Дрозда (2021), який зазначає, що надання поліцейським можливості отримувати додатковий заробіток за рахунок інших видів діяльності може ускладнити поєднання належного виконання поліцейським своїх основних службових обов'язків з виконанням додаткових трудових функцій. По-перше, виконання поліцейськими додаткових трудових функцій у позаробочий час (який передусім необхідний для відпочинку та відновлення сил) неодмінно призведе до підвищеної втомлюваності, зниження рівня працездатності, а отже, погіршення якості виконання поставлених перед ними завдань. По-друге, офіційне працевлаштування поліцейських на роботу за сумісництвом обумовить виникнення в них численних конфліктів з прямими й безпосередніми керівниками, що пов'язані з необхідністю виходу на роботу у вихідні та святкові дні, залучення до охорони публічного порядку під час масових заходів тощо. З викладеного випливає, що офіційне надання поліцейським можливості легально отримувати додатковий заробіток негативно позначиться на якості й ефективності виконання ними своїх службових обов'язків. Слід зважати на специфіку проходження служби в поліції, де суміщення служби в поліції з іншою роботою (незалежно від того, оплачувана вона чи ні), завжди створює умови для виникнення корупційних ризиків, підвищує ймовірність виникнення конфлікту інтересів, впливає на оперативність прийняття рішень і якість виконуваних функцій, а також на загальний професійний рівень поліцейських.

Водночас поліцейським дозволено займатися платною творчою діяльністю. НАЗК у своїх методичних рекомендаціях «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції» від 12 січня 2024 року № 2 зазначає, що «громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової та технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності (ст. 54 Конституції України). Творчою діяльністю слід вважати діяльність зі створення, інтерпретації та виконання творів (п. 21 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про культуру»» (Law of Ukraine..., 2024).

Водночас НАЗК посилається на орієнтовний перелік творів як об'єктів авторського права, які наведено в ч. 1 ст. 6 Закону України «Про авторське право і суміжні права», зокрема це твори у сфері літератури, мистецтва, науки: 1) літературні твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо) у письмовій, електронній (цифровій) чи іншій формі; 2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори; 3) музичні твори з текстом і без тексту; 4) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, музично-світлові шоу, циркові вистави, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки; 5) театральні постановки, сценічні переробки творів, зазначених у п. 1 цієї частини і обробки нематеріальної культурної спадщини, придатні для сценічного показу; 6) аудіовізуальні твори; 7) тексти перекладів для озвучення (у тому числі дублювання), субтитрування аудіовізуальних творів іншими мовами; 8) твори образотворчого мистецтва; 9) фотографічні твори; 10) твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, художня ковка, ювелірні вироби тощо; 11) твори архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва та ландшафтних утворень; 12) твори художнього дизайну; 13) похідні твори; 14) збірки творів, збірки обробок нематеріальної культурної спадщини, енциклопедії та антології, збірки звичайних даних, інші складені твори, за умови що вони є результатом творчої діяльності за доббором або упорядкуванням змісту; 15) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, будівництва та інших сфер діяльності; 16) комп'ютерні програми; 17) бази даних (компіляції даних), якщо вони за доббором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності; 18) інші твори (Law of Ukraine..., 2022).

Більше роз'яснень НАЗК щодо оплатної творчої діяльності не надає, тож суди в окремих випадках, на наш погляд, незаконно, вирішують, яка діяльність є творчою, яка є підприємницькою, і притягують поліцейських до адміністративної відповідальності за ст. 172-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Code of Ukraine on Administrative..., 1984) за вчинення порушення особою встановленого законом обмеження щодо зайняття іншою оплачуваною діяльністю, крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики зі спорту) або підприємницькою діяльністю. Наведемо приклад притягнення поліцейського за виконання роботи, пов'язаної із зайняттям іншою оплачуваною діяльністю, із судової практики: «Особа_1 систематично у період із серпня 2018 року по теперішній час, у тому числі 15.05.2020 у робочий час, маючи

намір на отримання винагороди або за винагороду надавала послуги приватного фотографа з проведення фотозйомки у м. Херсоні, чим вчинила правопорушення, пов'язане з корупцією, передбачене ч. 1 ст. 172-4 КУпАП, а саме порушення особою встановлених законом обмежень щодо зайняття іншою оплачуваною діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики із спорту)». У своїх поясненнях поліцейська зазначила, «що вона робила фотографії людей, однак грошей за зйомку не брала, особи, яких вона фотографувала, сплачували послуги дизайнера та за оренду техніки. Фотографування є безоплатною творчою діяльністю, яку вона здійснює у вільний від роботи час» (Ruling..., 2020).

Отже, діяльність поліцейського із фотозйомки суддя не визнав творчою, що, на наш погляд, суперечить п. 9 ч. 1 ст. 6 Закону України «Про авторське право і суміжні права» (Law of Ukraine..., 2022). Тому вбачаємо необхідним надання додаткового роз'яснення НАЗК щодо видів творчої діяльності та їх імплементації

відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» й інших законодавчих актів.

Висновки

Проаналізувавши проблемні аспекти регулювання антикорупційного законодавства, яким керуються поліцейські під час проходження служби, слід констатувати наявність невирішених питань у частині: здійснення фінансового контролю щодо курсантів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських; сумісництва поліцейських у закладах, що здійснюють професійну підготовку поліцейських; відсутності роз'яснення з боку НАЗК, які стосуються визначення творчої оплатної діяльності. Запропоновано шляхи врегулювання окреслених проблем, зокрема щодо внесення відповідних змін і доповнень до законів України «Про запобігання корупції» (Law of Ukraine..., 2014) та «Про Національну поліцію» (Law of Ukraine No. 580-VIII..., 2015), а також обґрунтовано необхідність надання роз'яснення НАЗК щодо визначення творчої оплатної діяльності.

References

- [1] Ukraine to be told it is too corrupt to join Nato (2024). The Telegraph. Retrieved from: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2024/07/02/ukraine-to-be-told-it-is-too-corrupt-to-join-nato/>
- [2] Drozd, O.Y. (2021). Restrictions on combining police service with other activities: current state of legal regulation and prospects for its development. *Implementation of the State Anti-Corruption Policy in the International Dimension: materials of the VI International Scientific and Practical Conference* (pp. 95-98). Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav.
- [3] Code of Ukraine on Administrative Offences. (1984, December). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
- [4] United Nations Convention against Corruption. (2003, October). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
- [5] Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine No.105 "Regulation on the organisation of initial professional training of police officers who are newly recruited to the police". (2016, February). Retrieved from URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0576-16#Text>
- [6] Ruling of the Kherson City Court of Kherson Region (2020, December). Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94718136>
- [7] Law of Ukraine No. 2811-IX "On copyright and neighbouring rights". (2022, December). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
- [8] Law of Ukraine No. 2123-IX "On Amendments to the Laws of Ukraine 'On the National Police' and 'On the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine' to optimise police activities, including during martial law". (2022, March). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text>
- [9] Law of Ukraine No. 1700-VII "On the prevention of corruption". (2014, October). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
- [10] Law of Ukraine No. 848-VIII "About scientific and technical activities". (2015, November). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
- [11] Law of Ukraine No. 580-VIII "About the National Police". (2015, July). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
- [12] Law of Ukraine No. 2145-VIII "On education". (2017, September). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n2093>
- [13] Law of Ukraine No. 103/98-ВР "Про професійну (професійно-технічну) освіту". (1998, February). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
- [14] Ukraine on the way to the EU: realities and prospects (2022). National Security and Defence, 1-2, 45-48. Retrieved from https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf
- [15] Council of Europe Civil Convention on Corruption (ETS 174). (1999, November). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text

- [16] Civil Code of Ukraine. (2003, January). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ru/ed20131011#Text>
- [17] Shatrava, S.O. (2017). Prevention of Corruption in the Activities of the National Police as a Necessary Component of the State's Anti-Corruption Policy. *Forum of Law*. 5, 427-434. Retrieved from <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/97ef9583-ebde-41d3-afac-e369ba10c5df/content>
- [18] On the Application of Certain Provisions of the Law of Ukraine 'On Prevention of Corruption' on Prevention and Settlement of Conflicts of Interest, Compliance with Restrictions on Prevention of Corruption (2024, January): Methodological Recommendations. National Agency for the Prevention of Corruption. Retrieved from <https://wiki.nazk.gov.ua/pdfjs/?file=/wp-content/uploads/Categories/00/a7/00a7436f958b8/a030a42c403bcc53b2708767ea9fe094fb1c9e7e99214c76937310259413.pdf>

Список використаних джерел

- [1] Ukraine to be told it is too corrupt to join Nato. *The Telegraph*. URL: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2024/07/02/ukraine-to-be-told-it-is-too-corrupt-to-join-nato/>
- [2] Дрозд О. Ю. Обмеження щодо сумісництва та суміщення служби в поліції з іншими видами діяльності: сучасний стан правового регулювання та перспективи його розвитку. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі* : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 9–10 груд. 2021 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 95–98.
- [3] Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7 груд. 1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
- [4] Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : міжнар. док. від 31 жовт. 2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
- [5] Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16 лют. 2016 р. № 105. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0576-16#Text>
- [6] Постанова Херсонського міського суду Херсонської області від 22 грудня 2020 р. Справа № 766/10059/20. *Єдиний реєстр судових рішень* : [офіц. сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94718136>
- [7] Про авторське право і суміжні права : Закон України від 1 груд. 2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
- [8] Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану : Закон України від 15 берез. 2022 р. № 2123-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text>
- [9] Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
- [10] Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листоп. 2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
- [11] Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
- [12] Про освіту : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n2093>
- [13] Про професійну (професійно-технічну) освіту : Закон України від 10 лют. 1998 р. № 103/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
- [14] Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи. *Національна безпека і оборона*. 2022. № 1–2 (187–188). С. 45–48. URL: https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf
- [15] Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією Ради Європи (ETS 174) : міжнар. док. від 4 листоп. 1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text
- [16] Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ru/ed20131011#Text>
- [17] Шатрава С. О. Запобігання корупції в діяльності органів Національної поліції як необхідна складова антикорупційної політики держави. *Форум права*. 2017. № 5. С. 427–434. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/97ef9583-ebde-41d3-afac-e369ba10c5df/content>
- [18] Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції : метод. рек. Нац. агент. з питань запобігання корупції від 12 січ. 2024 р. № 2. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/pdfjs/?file=/wp-content/uploads/Categories/00/a7/>

BALON Andriy

PhD in Law

Kyiv, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-6754-990X>

DIRECTIONS FOR IMPROVING ANTI-CORRUPTION LEGISLATION GUIDED BY POLICE OFFICERS DURING THEIR SERVICE

Abstract. *In accordance with its obligations, Ukraine is adapting its anti-corruption legislation to the requirements of international legal standards. Measures aimed at preventing and combating corruption among police officers play an important role in this process. The author emphasizes that certain issues related to the implementation of anti-corruption legislation that arise during police service still remain unresolved, which requires their settlement and development of relevant proposals to legislative acts, as well as clarification by the National Agency for the Prevention of Corruption. The author outlines the problematic aspects which arise when submitting the initial declaration of a “candidate for a position” by persons entering higher education institutions with specific conditions of study which provide police training. Proposals are made to amend the Laws of Ukraine “On Prevention of Corruption” and “On the National Police” to address these shortcomings, namely, to exclude cadets of higher education institutions with specific conditions of study which provide police training from the financial control system. The author argues that Article 66 of the Law of Ukraine “On the National Police” should include such an additional type of activity as “teaching” which may be carried out by a police officer during his/her service, along with other types of paid activities – scientific and pedagogical, scientific and creative. It is stated that the lack of clarification by the National Agency for the Prevention of Corruption regarding the definition of creative paid activity has a negative impact on judges' consideration of cases of administrative offenses under Article 172-4 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses, and as a result, unlawful cases under this Article may be brought. The author suggests that the National Agency for the Prevention of Corruption should provide a relevant in-depth explanation regarding the definition of the concept of creative paid activity and its components.*

Keywords: *anti-corruption legislation; prevention of corruption; National Agency for the Prevention of Corruption; declaration; conflict of interest; paid creative activity; part-time work.*